

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ *ēkādaśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkādaśaḥ sargaḥ ॥

kaikēyyā rājānaṃ pratijñayā baddhvā tēna prāk pradattau
varau smārayitvā tayōrēkēna bharatābhiṣēkasyāparēṇa ca
śrīrāmakarṭṛkacaturdaśavarṣāvadhikavanavāsasya ca
yācanam

taṃ manmathaśarairviddhaṃ
kā mavēgavaśānugam |
uvāca pṛthivīpālaṃ
kaikēyī dāruṇaṃ vacaḥ || 2.11.1 ||

nāsmi viprakṛtā dēva
kēnacinnāvamānitā |
abhiprāyastu mē kaścit
tamicchāmi tvayā kṛtam || 2.11.2 ||

pratijñāṃ pratijānīṣva
yadi tvaṃ kartumicchasi |
atha tē vyāhariṣyāmi
yathābhiprārthitaṃ mayā || 2.11.3 ||

tāmuvāca mahārājaḥ
 kaikēyīmīśadutsmayaḥ |
 kāmī hastēna saṅgrhya
 mūrdhajēṣu bhuvi sthitām || 2.11.4 ||

avaliptē na jānāsi
 tvattaḥ priyatarō mama |
 manujō manujavyāghrād
 rāmādanyō na vidyatē || 2.11.5 ||

tēnājayyēna mukhyēna
 rāghavēṇa mahātmanā |
 śapē tē jīvanārheṇa
 brūhi yanmanasēpsitam || 2.11.6 ||

yaṃ muhūrtamapaśyaṃstu
 na jīvē tamahaṃ dhruvam |
 tēna rāmēṇa kaikēyi
 śapē tē vacanakriyām || 2.11.7 ||

ātmanā cātmajaiścānyai -
 rvṛṇē yaṃ manujarṣabham |
 tēna rāmēṇa kaikēyi
 śapē tē vacanakriyām || 2.11.8 ||

bhadre hṛdayamapyēta -
 danumṛśyōddharasva mē |
 ētat samīkṣya kaikēyi
 brūhi yat sādhu manyasē || 2.11.9 ||

balamātmani paśyanti
 na viśaṅkitumarhasi |
 kariṣyāmi tava prītiṃ
 sukṛtēnāpi tē śapē || 2.11.10 ||

sā tadarthamanā dēvī
 tamabhiprāyamāgatam |
 nirmādhyasthyācca harṣācca
 babhāṣē durvacam vacaḥ || 2.11.11 ||

tēna vākyēna samhr̥ṣṭā
 tamabhiprāyamātmanaḥ |
 vyājahāra mahāghōra -
 mabhyāgatamivāntakam || 2.11.12 ||

yathā kramēṇa śapasē
 varam mama dadāsi ca |
 tacchr̥ṇvantu trayastrimśad
 dēvāḥ sēndrapurōgamāḥ || 2.11.13 ||

candrādityau nabhaścaiva
 grahā rātryahanī diśaḥ |
 jagacca pṛthivī cēyam
 sagandharvāḥ sarākṣasāḥ || 2.11.14 ||

niśācarāṇi bhūtāni
 gṛhēṣu gṛhadēvatāḥ |
 yāni cānyāni bhūtāni
 jānīyurbhāṣitaṃ tava || 2.11.15 ||

satyasandhō mahātējā
 dharmajñāḥ satyavāksuciḥ |
 varam mama dadātyēṣa
 sarvē śṛṅvantu daivatāḥ || 2.11.16 ||

iti dēvī mahēṣvāsaḥ
 pariḡṛhyābhiśasya ca |
 tataḥ paramuvācēdaḥ
 varadaḥ kāmamōhitam || 2.11.17 ||

smara rājan purā vṛttaḥ
 tasmin dēvāsurē raṇē |
 tatra tvāḥ cyāvayacchatru -
 stava jīvitamantarā || 2.11.18 ||

tatra cāpi mayā dēva
 yat tvam samabhirakṣitaḥ |
 jāgratyā yatamānāyā -
 statō mē pradadau varau || 2.11.19 ||

tau dattau ca varau dēva
 nikṣēpau mṛgayāmyaham |
 tavaiva pṛthivīpāla
 sakāśē raghunandana || 2.11.20 ||

tat pratiśrutya dharmēṇa
 na cēd dāsyasi mē varam |
 adyaiva hi prahāsyāmi
 jīvitaḥ tvadvimānitā || 2.11.21 ||

vāṇmātrēṇa tadā rājā
 kaikēyyā svavaśē kṛtaḥ |
 pracaskanda vināśāya
 pāśaṃ mṛga ivātmanaḥ || 2.11.22 ||

tataḥ paramuvācēdaṃ
 varadaṃ kāmamōhitam |
 varau dēyau tvayā dēva
 tadā dattau mahīpatē || 2.11.23 ||

tau tāvadahamadyaiva
 vakṣyāmi śṛṇu mē vacaḥ |
 abhiṣēkasamārambhō
 rāghavasyōpakalpitaḥ || 2.11.24 ||

anēnaivābhiṣēkēṇa
 bharatō mē'bhīṣicyatām |
 yō dvitīyō varō dēva
 dattaḥ prītēna mē tvayā || 2.11.25 ||

tadā dēvāsurē yuddhē
 tasya kālō'yamāgataḥ |
 nava pañca ca varṣāṇi
 daṇḍakāraṇyamāśritaḥ || 2.11.26 ||

cīrājinadharō dhīrō
 rāmō bhavatu tāpasāḥ |
 bharatō bhajatāmadya
 yauvarājyamakaṇṭakam || 2.11.27 ||

ēṣa mē paramaḥ kāmō
dattamēva varam vṛṇē |
adya caiva hi paśyēyaṃ
prayāntaṃ rāghavaṃ vanē || 2.11.28 ||

sa rājarājō bhava satyasaṅgaraḥ
kulaṃ ca śīlaṃ ca hi janma rakṣa ca |
paratra vāsē hi vadantyanuttamaṃ
tapōdhanāḥ satyavacō hitaṃ nṛṇām || 2.11.29 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē ēkādaśaḥ sargaḥ ||